ادامه از صفحه اول

ابلوموفیسم؛ اختلال روانی یا آسیب اجتماعی

لازم به ذکر است که بسیاری از مواقع، نشانه‌های ابلوموفی افسردگی به حدی در فرد آشکار است که افسرده‌بودن او محرز است، به حدی که با کمی مشاهده می‌توان متوجه وخامت تنبلی او شد. روشن است که افسردگی و غمگینی تفاوت آشکاری دارند، چراکه اولی مختل‌کننده زندگی و دومی واکنش طبیعی به موقعیت‌هایی نظیر شکست یا ازدست‌دادن‌هاست که البته در صورت تداوم می‌توانند منجر به افسردگی شوند، ولی گاهی افسردگی‌هایی وجود دارد که به‌راحتی قابل‌تشخیص نیست. این حالت افسردگی که افسردگی نقاب‌زده نام دارد، وضعیتی است که فرد، افسردگی خود را پشت نقاب‌های مختلفی اعم از تحصیلات، جایگاه اجتماعی، دستاوردهای فردی و... پنهان می‌کند. به‌این‌ترتیب این دسته از افراد افسرده نیز آشکارا با تنبلی مواجه خواهند شد. آمار موجود دال بر آن است که ۱۶.۵ درصد از زنان و ۱۰.۸ درصد از مردان از افسردگی رنج می‌برند. با توجه به آشکاربودن تنبلی در افسردگی، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که حداقل ۱۴ درصد از افراد جامعه از تنبلی ناشی از افسردگی رنج می‌برند که قاعدتا نیازمند مداخلات درمانی هستند.

ولی با توجه به تعریفی که از اختلال روانی مطرح شد، تنبلی می‌تواند بدون اینکه در تابلو افسردگی وجود داشته باشد، تحت عنوان یک اختلال در نظر گرفته شود. با وجودی که آمار موثقی از این نمونه از تنبلی در دسترس نیست، ولی شواهد و قرائن موجود دال بر آن است که آمار تنبلی به حدی شیوع دارد که شاید بتوان از آن به‌عنوان یک مسئله اجتماعی نام برد. همان‌طور که مطرح شد وقتی مسئله‌ای اجتماعی تلقی می‌شود که اولا مسئله مذکور دامن‌گیر بسیاری از افراد شده باشد و ثانیا به نظر بسیاری از آنان، آن مسئله ناخوشایند، نامطلوب و مضر تلقی شود. با توجه به این دو ویژگی می‌توان نتیجه گرفت که تنبلی در ایران مثل بسیاری از کشورهای دیگر، نه یک مسئله فردی بلکه اجتماعی است، به این معنی که افراد زیادی گرفتار آن هستند و این گرفتاری، پیامدهای اجتماعی مهلکی را به دنبال دارد. مشخص است که مهم‌ترین پیامد اجتماعی این معضل، هدررفتن منابع ملی در جهت ایجاد توسعه پایدار خواهد بود. می‌توان برای تنبلی اجتماعی، علائم یا نشانه‌های متعددی را برشمرد ولی مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: ۱- بی‌تحرکی: شاید بتوان گفت عینی‌ترین شاخص تنبلی، بی‌تحرکی است؛ اینکه فرد به‌لحاظ فیزیکی دچار رخوت شود. وضعیت چاقی در کشور تبیین‌کننده بی‌تحرکی در جامعه است. طبیعتا وقتی افراد به‌ازای کالری دریافتی خود تحرک کافی نداشته باشند، خطر چاقی گریبان‌گیر آنان خواهد شد. شیوع دیابت نوع دوم، بالارفتن کلسترول بد (LDL)، انواع آرتروز، بیماری‌های قلبی-عروقی، پرفشاری خون همگی پیامدهای بی‌تحرکی خواهند بود که سالانه هزینه هنگفتی را بر دوش دولت می‌گذارد. ۲- فقدان میل به یادگیری: همان‌گونه که تنبلی موجب می‌شود فرد به‌لحاظ فیزیکی دچار سستی و سکون شود، به‌لحاظ روان‌شناختی نیز موجب می‌شود او خود را با هیچ چالشی روبه‌رو نکند. اگر یادگیری را کسب دانش با هدف تغییر نسبتا پایدار در رفتار تعریف کنیم، روشن است که در منافات با تنبلی قرار می‌گیرد. آمار سرانه کتاب‌خوانی و تیراژ کتاب در کشور و وضعیت پایان‌نامه‌نویسی‌ها مواردی هستند که نشان‌دهنده وضعیت فزاینده بی‌میلی به یادگیری هستند. ۳- فقدان هدف‌گذاری: هدف‌گذاری فرایندی است که ایجاب می‌کند افراد متناسب با شرایط خود، موارد مشخصی را تعیین و برای رسیدن به آن تلاش کنند. تنبلی جدی‌ترین آسیب را به هدف‌گذاری افراد وارد می‌کند. با توجه به ابعاد زیستی، روان‌شناختی، اجتماعی و معنوی هدفمندی روشن است که بسیاری از آمارهای نگران‌کننده از حوزه‌های سلامت جسمانی تا سلامت روان‌شناختی، اجتماعی و معنوی معنا می‌یابد. ۴- بی‌تفاوتی: بنا بر نظر بعضی از متخصصان، بی‌تفاوتی همان تنبلی است به این معنی که در هر دو، واکنش به محیط بیرون به حداقل ممکن می‌رسد. ولی به نظر می‌رسد بی‌تفاوتی وضعیت رسوب‌یافته‌تری نسبت به تنبلی است که در آن پاسخ‌دهی هیجانی و رفتاری فرد نسبت به طیف وسیعی از محرک‌های بیرونی و حتی درونی متوقف می‌شود. واکنش‌نشان‌ندادن به رفع چکه‌کردن شیر آب آشپزخانه، تماس‌نگرفتن با شهرداری برای بهبود وضعیت نظافت خیابان محل سکونت یا نداشتن هیجان نسبت به اینکه چه کسی در مجلس یا سایر مراکز تصمیم‌گیری کلان کشور نمایندگی او را بر عهده بگیرد، همگی به بی‌تفاوتی مربوط می‌شود. در پایان لازم است به این نکته اشاره شود که تنبلی اجتماعی مانند پدیده‌های دیگری نظیر ناامیدی اجتماعی، پرخاشگری اجتماعی یا... علامت محسوب می‌شود؛ همان‌گونه که تب علامتی است دال بر وجود عفونت در بدن. به همان شکل که رفع تب، درمان عامل عفونت را می‌طلبد، کاهش پدیده‌های اجتماعی نیز نیازمند رفع عوامل متعدد به‌وجودآورنده آنهاست. مادامی که سیاست‌های مدون، جامع و درازمدتی برای حفظ و ارتقای سلامت همه‌جانبه وجود نداشته باشد، آسیب‌هایی نظیر تنبلی اجتماعی، گریزناپذیر خواهد بود. تا آن زمان، سازمان‌های غیردولتی با ارائه برنامه‌های دقیق در پوشش‌های محله‌ای، منطقه‌ای یا استانی نقش بسیار مهمی در فعال‌کردن بخش‌های دولتی خواهند داشت.

politics@sharghdaily.ir

علی مطهری: لغو حضور پویول نشانه حکومت ملوک‌الطوایفی در صداوسیماست

ایسنا: نایب رئیس مجلس شورای اسلامی با انتقاد از صداوسیما به‌دلیل لغو حضور کارلوس پویول، بازیکن سابق تیم ملی اسپانیا، در برنامه جام جهانی شبکه سه، این اقدام را نشان‌دهنده حکومت ملوک‌الطوایفی یا فرمان‌بری از بیرون در این سازمان دانست.

در نامه علی مطهری، نماینده تهران، خطاب به علی‌عسکری، رئیس سازمان صداوسیما، آمده است: «با اهدای سلام، ماجرای دعوت از آقای کارلوس پویول، کارشناس و بازیکن سابق تیم ملی فوتبال اسپانیا، برای شرکت در برنامه جام‌جهانی شبکه ۳ در آستانه بازی ایران و اسپانیا و سرانجام لغو آن پس از اعلام در آن برنامه، نشانه حکومت ملوک‌الطوایفی و یا فرمان‌بری از بیرون در آن سازمان است. توجیه این خطا با صرفه‌جویی در هزینه، آن هم هزینه‌ای که توسط بخش خصوصی پرداخت شده بود، قابل قبول نیست. هزینه معقول برای حفظ نشاط جامعه، زائد نیست. این در حالی است که میهمان نیز وارد کشور شده و در هتل محل اقامت خود در انتظار ورود به صداوسیما بود. لغو چنین برنامه‌ای خصوصا با توجه به اعلام قبلی آن خلاف عقل و اخلاق بود.

نظیر این اتفاق در لغو پخش مصاحبه مرحوم ناصر ملک‌مطیعی رخ داد که درحالی‌که همه‌چیز هماهنگ شده بود تا مصاحبه این پیرمرد ۸۸ ساله که در آن از انقلاب اسلامی و رزمندگان اسلام تمجید کرده بود، با اعلام قبلی پخش شود، ناگهان از بیرون سازمان دستور رسید که پخش نشود و این امر آثار منفی برای کشور داشت. لازم است جناب‌عالی اقتدار بیشتری در اداره سازمان داشته باشید و تحت تأثیر فشارهای داخل و خارج واقع نشوید. رهبر انقلاب نیز فرمودند من فقط رئیس سازمان را تعیین می‌کنم و در مدیریت آن دخالتی ندارم. بنابراین نباید به علامت‌هایی که از این‌سو و آن‌سو به شما داده می‌شود، ترتیب اثر دهید».

عکس: فرح صمدی، ایرنا

اختیار ۵ درصد از بودجه مجلس در دست رئیس است

امضای ۲۰ میلیاردی

شرق: رئیس مجلس در ایران اختیارات وسیعی دارد. برخی نمایندگان مجلس بارها در تلاش بوده‌اند تا در قالب تفحص از هزینه‌های مجلس بتوانند به حوزه اختیارات رئیس مجلس ورود کنند اما آن‌طور که یکی از نمایندگان مجلس به «شرق» گفته، مانع اصلی در این بخش قصور قانونی در تدوین آیین‌نامه‌هاست. طبق قانون نظام ملی مجلس مصوب سال ۷۲ پیش‌بینی شده بود تعدادی آیین‌نامه در اجرای حدود اختیارات رئیس مجلس نوشته شده و مسائل را مشخص کند اما حالا به گفته محمود صادقی «۲۰ سال می‌شود که تکلیف نگارش آیین‌نامه‌ها مشخص نیست».

صادقی به «شرق» می‌گوید: «یکی از موارد مربوط به اختیار رئیس مجلس در کمک‌هاست. برای نمونه رئیس مجلس می‌تواند به پنج درصد از بودجه جاری مجلس دسترسی داشته باشد و تاکید ما این است که برای نحوه دسترسی و هزینه‌کرد این پنج درصد خلأ آیین‌نامه‌ای وجود دارد و حسب قانون مصوب سال ۷۲ باید دنبال تدوین آیین‌نامه‌ها باشیم».

رئیس فراکسیون شفافیت مجلس درباره اینکه برایندتان از میزان دسترسی رئیس مجلس به منابع مالی و بودجه‌ای حسب امکان استفاده از پنج درصد از بودجه جاری چه میزان است نیز گفته «ارزیابی ما نشان می‌دهد دسترسی رئیس مجلس به بیش از ۲۰ میلیارد تومان از بودجه مجلس امکان‌پذیر است».

روایت مرکز پژوهش‌ها از اختیارات رئیس مجلس

مرکز پژوهش‌های مجلس درباره اختیارات رئیس آن جزوه‌ای دارد که در آن به حوزه اختیارات رئیس مجلس اشاره کاملی شده است. در این میان امور اداری، مالی و استخدامی مجلس، اخذ برنامه‌ها و سیاست‌های مالی، درخواست پرداخت وجوه موضوع اعتبارات مصوب مجلس از خزانه کل کشور و نظارت بر امور مالی مجلس به عنوان بالاترین مقام مسئول در امور مالی مجلس از طریق کارپردازان از جمله محورهای مندرج در این گزارش است.

همچنین رئیس مجلس نصب و عزل مدیرکل مالی و اداری مجلس را نیز برعهده دارد. نصب و عزل امین اموال مجلس نیز با رئیس مجلس است. دستور به خرید و تدارک کالاها و خدمات مورد نیاز مجلس و امضای صورت‌حساب‌های مربوط به دریافت‌ها و پرداخت‌های ماهانه مجلس جهت تحویل به دیوان محاسبات و وزارت امور اقتصادی نیز بخش دیگری از حوزه اختیارات و وظایف رئیس مجلس است. از اینها گذشته عزل و نصب بالاترین مقام اداری مجلس و امضای تمامی احکام استخدامی بر اساس آیین‌نامه‌های استخدامی کارکنان مجلس نیز در زمره وظایف ریاست مجلس درج شده است.

تلاش برای شفافیت در بهارستان

این روزها ماجرای تفحص از مجلس از سوی نمایندگانی از دو جناح چپ و راست در حال پیگیری است. اواخر مجلس نهم بود که ماجرای ساخت‌وسازها و به‌ویژه احداث یک دیوار امنیتی مقابل در شمالی مجلس خبرساز شد و نقدهایی به دنبال داشت. حالا هم گاه‌وبی‌گاه اخباری مربوط به هزینه‌های بالای تعمیر یک سرویس بهداشتی در مجلس و نکاتی نظیر این رسانه‌ای می‌شود. نکته اما عدم شفافیت است. یکی از این نقدها به‌تازگی به دنبال سفرهای خارجی برخی نمایندگان به سرخط خبرها رسید. مجلس ششم اما در همین موضوع هم اقداماتی انجام داده بود و عده‌ای در قالب یک تحقیق‌وتفحص به دنبال شفافیت در سفرهای خارجی نمایندگان بودند.

محمود صادقی همچنین به نشستی اشاره دارد که به منظور شفاف‌سازی مباحث مرتبط به تفحص از مجلس در دستور کار است. ۲۰ نفر از نمایندگان کمیسیون‌های مختلف و برخی مسئولان دیوان محاسبات در این نشست حضور یافته‌اند. او درباره جمع‌بندی جلسه اخیر به «شرق» گفته «بررسی ما نشان داد که بخش قابل توجهی از مشکلات به دلیل خروج بسیاری از دستگاه‌ها از شمول قوانین نظارتی است. به این معنا که تعداد زیادی سازمان و نهاد از نظارت قانونی مستثنا شده‌اند. برای نمونه مجلس و شورای نگهبان در سال ۶۶ به موجب ماده ۶۶ قانون محاسبات عمومی کشور از نظارت مستثنا شده‌اند. همچنین تعداد قابل توجهی از دستگاه‌ها در موضوع برگزاری مناقصات از شمول قانون خدمات کشوری مستثنا شده‌اند. حالا دنبال ریشه‌یابی هستیم. قصد داریم مسائل را احصا کرده و بعد پیشنهاد اصلاحی بدهیم». رئیس مجلس در ایران با رأی مستقیم نمایندگان برای یک دوره یک‌ساله انتخاب می‌شود و با توجه به آیین‌نامه داخلی مجلس تکرار دوره ریاست مجلس منع قانونی ندارد. در ایران رئیس مجلس رئیس هیئت رئیسه مجلس نیز به شمار می‌آید. رئیس مجلس وظیفه اداره مجلس را بر عهده دارد و در صورت حضورنداشتن او در جلسه به ترتیب نواب اول و دوم رئیس عهده‌دار این سمت هستند. نخستین رئیس مجلس در ایران علی‌اکبر هاشمی‌رفسنجانی بود و پس از او به ترتیب مهدی کروبی، علی‌اکبر ناطق‌نوری، مهدی کروبی، غلامعلی حدادعادل و علی اردشیر لاریجانی در این پست انتخاب شدند.

رویداد

برگزاری دومین جلسه رسیدگی به پرونده مالی اعتباری ثامن‌الحجج

● **میزان:** دومین جلسه رسیدگی به اتهامات متهمان پرونده تعاونی مالی اعتباری ثامن‌الحجج صبح دیروز، در دادگاه کیفری یک تهران به ریاست قاضی باقری و با حضور هیئت مستشار، نماینده دادستان و جمعی از شاکیان برگزار شد. نماینده دادستان با اشاره به اتهام متهم ردیف اول الف.م، دایر بر اخلال در نظم اقتصادی به نحو عمده بدون قصد ضربه‌زدن به نظام جمهوری اسلامی ایران و مقابله با آن تحت عنوان مضاربه و نظایر آن گفت: «مؤسسه بالغ بر دو هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت کرده است و چون در شرایط عادی نیست بعضا تسهیلات‌گیرندگان اقدام به پرداخت سپرده نمی‌کنند. درمجموع تحقیقات دلالت بر تمکن مالی مؤسسه برای پاسخ‌گویی به سپرده‌گذاران دارد».

عبادی، نماینده دادستان، در ادامه اظهارات متهم ردیف دوم ر. الف. را قرائت کرد و گفت: «نامبرده با اتهام انتسابی دایر بر مشارکت در اخلال نظام اقتصادی به نحو عمده بدون قصد ضربه‌زدن به نظام جمهوری اسلامی ایران یا مقابله با آن اعلام می‌دارد: اساسا از جریان و نحوه تأسیس شرکت اطلاعی نداشتم صرفا همسر اینجانب آقای (الف. م) تقاضا کردند که عضو هیئت‌مدیره این شرکت باشم، تمامی تصمیمات توسط شخص مدیرعامل اتخاذ و اجرا شده است و اینجانب اساسا موضوع اتهام را متوجه خود نمی‌دانم. اعلام بانک مرکزی مبنی بر اینکه مؤسسه مجوز ندارد منجر به بروز مشکلات شده است این در حالی است که اگر این شایعه درباره مهم‌ترین بانک‌های دولتی هم اعلام شود، سرنوشتی بدتر از مؤسسه شامل حال آنها می‌شود».

عبادی، نماینده دادستان، تصریح کرد: اتهامات متهمان الف. م، ر. الف و م. ر محرز و مسلم تشخیص داده شده است و زمان و مکان جرم نیز در استان‌های تهران، مازندران، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، اصفهان، یزد، استان مرکزی و... در تاریخ ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۵ بوده است. پس از پایان قرائت کیفرخواست قاضی باقری، رئیس دادگاه، ختم جلسه را اعلام کرد و گفت: جلسه بعدی دادگاه در شنبه هفته آینده نهم تیرماه برگزار و شکایت شکات استماع خواهد شد.

در دفاع از احکام جایگزین حبس

قاضی صمد چوبینه از قضاتی است که اجرای مجازات‌های جایگزین حبس را هنگام صدور حکم در نظر دارد.

صمد چوبینه، رئیس دادگستری فیروزآباد فارس، در گفت‌وگو با «میزان» درباره صدور احکام جایگزین گفت: «در موارد متعددی که احساس کردم زمینه اصلاح مجرم وجود دارد، به سمت صدور مجازات جایگزین پیش رفتم و این مجازات برای مجرمانی صادر شده که به‌صورت اتفاقی جرمی را مرتکب شده یا نسبت به اخذ رضایت شاکی اقدام کرده‌اند و همچنین زمینه اصلاح و بازپروری در خارج از زندان برای آنها فراهم است».

رئیس دادگستری فیروزآباد طرح‌های مجازات جایگزین حبس را در قالب چندین طرح، از جمله کتاب به جای زندان، آزادی به شرط آزادی زندانیان جرائم غیرعمد، آزادی به شرط کمک به کودکان یتیم، آزادی به شرط کمک به کودکان سرطانی و آزادی به شرط ترک اعتیاد جوانان دسته‌بندی کرده است. به گفته این قاضی دادگستری، احکام جایگزین صادره، محدود به این پنج مورد نبوده است بلکه انواع احکام جایگزین دیگری نیز وجود دارد. البته خود پنج مورد ذکرشده نیز به شیوه‌های متفاوتی قابل تقسیم است.

چوبینه با مثالی از اجرای طرح کتاب گفت: «در اجرای طرح کتاب به جای زندان از متهم خواستم به جای زندان کار تحقیقاتی انجام دهد، چندی قبل جوانی به اخلال در نظم عمومی اقدام کرده بود که طبق قانون باید به زندان محکوم می‌شد، از آنجایی که متوجه شدم این فرد نادم است و در اثر تحریکات این کار را انجام داده بود، او را به تحقیق و جمع‌آوری از وصیت‌نامه شهدای محل مکلف کردم و اینکه در چه عملیاتی حضور داشته‌اند و در واقع با زندگی‌نامه آنها آشنا شوند و یاد بگیرند که شهدا به میدان جنگ رفتند و جانشان را برای آرامش ما فدا کردند تا بتوانیم با آرامش زندگی کنیم».

او همچنین به مورد دیگری اشاره کرد و گفت: «جوانی در اثر اشتباه و درگیری خیابانی کسی را مصدوم کرده بود که درواقع باید به زندان محکوم می‌شد و با توجه به اینکه رضایت شاکی را جلب کرده بود، ترجیح دادم تحقیقی درباره اینکه در طول ۱۰ سال گذشته چند نفر در ایران بر اثر اصابت چاقو و درگیری کشته شده‌اند، انجام دهد و به صورت خاص هم گفتم که درباره نحوه قتل روح‌الله داداشی که در اثر نزاع خیابانی به قتل رسید، تحقیقات انجام دهد و فرایند آن را ذکر کند، با این طرح به متهم فهماندم که حمل چاقو بالقوه چه خطراتی دارد و اینکه خشم و عصبانیت لحظه‌ای را کنترل کند. با اجرای این طرح فرد از زندان آزاد و سودمندی از این جریان حاصل شد».

طرح «آزادی به شرط آزادی زندانیان جرائم غیرعمد» از دیگر طرح‌هایی است که به گفته قاضی چوبینه بسیار مورد توجه قرار گرفته و قرار است در معاونت فرهنگی قوه قضائیه به‌عنوان طرحی ملی پیگیری شود. او با اشاره به اجرای این طرح و آزادی زندانی، افزود: «به‌عبارتی با این حکم هم زندانیان مالی و غیرعمد از زندان آزاد شدند و هم زندانیان پدیده اعتیاد با کمک این زندانی از حقارت بیماری اعتیاد آزاد شدند و هم خود این فرد محکوم از زندان آزاد شد؛ یعنی با یک حکم جایگزین سه گروه از زندان آزاد شدند».

قاضی فیروزآبادی در ادامه هدف از اجرای این طرح را آزادی زندانیان جرائم غیرعمد همچون تصادفات، بدهی، دیه، مهریه و نفقه عنوان کرد و گفت: «در این طرح به آمار زندانیان کشور اضافه نمی‌شود و از طرف دیگر این فرد مکلف می‌شود که زندانی جرائم غیرعمد را آزاد کند که هم می‌توانست از ظرفیت خیرین برای جلب رضایت شکات استفاده و هم اینکه با هزینه شخصی خود زمینه آزادی زندانیان جرائم غیرعمد را فراهم کند». به گفته رئیس دادگستری شهرستان فیروزآباد ۳۰۰ تا ۴۰۰ شهرستان وجود دارد که اگر روزانه بتوانیم از این طرح در شهرها استفاده کنیم می‌توانیم از ورود ۳۰۰ تا ۴۰۰ نفر از افراد به زندان‌ها جلوگیری کرده و به‌واسطه این طرح این تعداد زندانی جرائم غیرعمد از زندان آزاد شوند.

او در ادامه از اجرای طرح حمایت از کودکان سرطانی به جای زندان سخن گفت و افزود: «طرح دیگری نیز در زمینه شرکت در طرح‌های مؤسسه «محک» (کودکان سرطانی) وجود دارد که آزادی به شرط حمایت از کودکان سرطانی است و مانند طرح قبلی فرد به جای زندان‌رفتن از کودکان سرطانی محک و... تحت‌نظارت آنها، ماهانه مبالغی را به حساب رسمی آنها پرداخت کند، این طرح‌ها به صورت مکرر استفاده شده است».

آزادی به شرط ترک اعتیاد جوانان از دیگر طرح‌های این قاضی در مجازات جایگزین حبس است که مورد استقبال قرار گرفت. چوبینه توضیح داد: «آنچه اهمیت دارد، افکار عمومی جامعه است، نگاه افکار عمومی باید اصلاح شود؛ اجرای مجازات جایگزین حبس به معنای اجرانشدن قانون نیست».